

Grozīs IIN deklarācijas veidlapu un aizpildīšanas kārtību (1/3/20)

2019. gada 5. decembrī Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts projekts grozījumiem MK noteikumos Nr. 662 par iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) deklarācijām un aizpildīšanas kārtību. Projekts izstrādāts, lai pielāgotu deklarācijas veidlapu IIN likuma grozījumiem un padarītu tās aizpildīšanu saprotamāku nodokļu maksātājiem – saimnieciskās darbības veicējiem.

Neapliekami ienākumi, ko ir pienākums deklarēt

Iepriekš fiziskām personām bija pienākums deklarēt neapliekamus ienākumus, kuru kopsumma gada laikā pārsniedza 4000 eiro. Tā kā 2019. gadā IIN likums tika grozīts, deklarešanas pienākumu nosakot tikai tad, ja neapliekamie ienākumi pārsniedz 10 000 eiro, tika mainīta arī deklarācijas veidlapa. Tādējādi neapliekami ienākumi līdz 10 000 eiro nerada pienākumu iesniegt deklarāciju (piemēro ienākumiem ar 2019. gada 1. janvāri). To mēs skaidrojām arī 2019. gada 24. aprīļa īsziņā "[Noderīgi VID skaidrojumi par gada ienākumu deklarāciju iesniegšanu](#)".

Papildu informācija par ienākumu izmaksātāju

Deklarācijas veidlapa papildināta, nosakot pienākumu D1 1. ailē norādīt ienākumu izmaksātāja nosaukumu, ja izmaksātājs ir juridiska persona, vai vārdu un uzvārdu, ja ienākumu izmaksātājs ir fiziska persona, kā arī nodokļa maksātāja reģistrācijas numuru vai personas kodu, kas ļauj identificēt personu, kas izmaksāja ienākumu. Iepriekš D1 1. ailē bija nepieciešams norādīt tikai ienākuma gūšanas vietu un veidu.

Saskanā ar grozījumu projektu tas nepieciešams, lai VID varētu izvērtēt naudas līdzekļu izcelsmi.

Ienākumam pielīdzināmie aizdevumi un samazināto procentu radītais ienākums

Grozījumi precīzē kārtību, kādā nosaka likmi ienākumam pielīdzināmam aizdevumam un samazinātu aizdevuma procentu radītajam ienākumam, lai šī likme deklarācijas veidlapā saskanētu ar IIN likumu.

IIN pārmaksa, kas 2018. gada ienākumu deklarācijās radās solidaritātes nodokļa dēļ

Vispārīgā kārtībā nodokļu maksātājiem, kas maksā arī solidaritātes nodokli (SN), daļa SN tiek izmantota, lai kompensētu IIN 31,40% likmes ietekmi. Šāds pārrēķina mehānisms darbojas, SN maksātājiem iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

Tomēr pērn SN maksātājiem EDS klūdaini radās IIN pārmaksa gadījumos, kuros ne visiem ienākumiem, kas bija SN objekts, Latvijā tika piemērots IIN (piemēram, saņemot algota darba ienākumu ES, bet veicot VSAOI/ SN iemaksas Latvijā). Par to mēs rakstījām [2019. gada 11. jūnija](#) un [2019. gada 20. augusta](#) īsziņās.

Grozījumu projektā paredzēts veikt izmaiņas deklarācijas veidlapā, lai neuzrādītos IIN pārmaksa gadījumos, kuros IIN vajadzībām novirzītā SN daļa neveic kompensējošu funkciju.

Attaisnotie izglītības izdevumi

IIN likums nosaka pienākumu nodokļa maksātājam iesniegt gada ienākumu deklarāciju un palielināt taksācijas gada apliekamo ienākumu:

- par pirmstaksācijas gadā attaisnotajos izdevumos iekļauto izglītības izdevumu daļu, ko taksācijas gadā atmaksājusi izglītības iestāde;
- par taksācijas gadā un pēctaksācijas gadā no privāta pensiju fonda veikto izmaksu un uzkrātā pensiju kapitāla starpību.

VID nodrošina automātisku apliekamā ienākuma palielinājumu, kas veidojas no privāta pensiju fonda veikto izmaksu un uzkrātā pensiju kapitāla starpības. Taču apliekamā ienākuma palielinājumu uz atmaksāto izglītības izdevumu rēķina var noteikt tikai pats nodokļa maksātājs. Tādējādi grozījumu projektā paredzēts nošķirt šo apliekamā ienākuma palielinājuma deklarēšanu, ieviešot deklarācijas veidlapā jaunu aili.

Grozījumi saimnieciskās darbības (SD) veicējiem

Šobrīd deklarācijas aizpildīšanas kārtībā un veidlapā nav paredzēts, ka SD izdevumu ierobežojumu (80%) piemēro kopējiem SD ieņēmumiem – to piemēro katram SD veidam atsevišķi, kas neatbilst IIN likuma prasībām.

Grozījumu projektā paredzēts šo kārtību labot, lai korekti aprēķinātu apliekamo ienākumu no SD un IIN. D3 pielikumā tiks nodrošinātas aprēķinu rindas, lai, nosakot SD izdevumu 80% ierobežojumu, to varētu noteikt lauksaimnieciskās ražošanas un citu darbības veidu kopējiem ieņēmumiem un izdevumiem, vienlaikus nezaudējot iespēju piemērot 3000 eiro neapliekamo ienākumu lauksaimnieciskajiem ienākumiem.

SD veicējus skars arī grozījumi avansa maksājumu precizēšanas kārtībā, kas paredz, ka nodokļa maksātājs var norādīt ne tikai VID prognozēto neapliekamo minimumu, bet arī paša nodokļa maksātāja prognozēto mēneša neapliekamo minimumu. Tāpat tiks noteikta kārtība, kādā nodokļa maksātājs precizē avansa aprēķinu pēc 15. novembra.

Grozījumu projektā paredzētas izmaiņas arī kapitāla pieauguma aprēķina kārtībā, ja ienākums saņemts vairākos periodos un saņemta rokas nauda. Par jauno aprēķina kārtību informēsim MindLink.lv abonentus atsevišķā rakstā.